

Arkæologisk forundersøgelse af et ca. 4.000m² stort areal på matr. 5k af Erdrup By.

På matr. 5d. tænkes etableret en mindre sø af en størrelse på ca. 300 m². Søen kommer til at ligge lidt vestligt for stuehuset til Pederstræde nr. 12. Den herfra opgravede jord bliver efterfølgende deponeret på matr. 5k

Lokaliteten befinder sig ved Erdrup by, Hemmeshøj Sogn, Korsør Kommune.

Undersøgelsen blev foretaget mandag d. 1. september 2008.

Foto: 01131D01. Terrænet set fra vest. I baggrunden til højre på højdetrækket har den nu fjernede dysse (040303-SB14) ligget antagelig til helt ind i 1900-tallet.

Resumé

Kortvarig prøveundersøgelse forud for privat anlæggelse af mindre sø på ca. 300 m².

Tæt på området, hvor den opgravede jord tænkes deponeret, har tidligere ligget en langdysse fra yngre stenalder. Indenfor dette område udgravede vi to ca. 100 meter lange og 1,5 meter brede øst/vest orienterede søgegrøfter, hvorved der fremkom en kogestensgrube i den sydlige grøft.. På stedet, hvor søen skal etableres, fandtes ingen spor af arkæologisk interesse.

Indhold

Resumé.....	1
Årsag og evt. sagshistorie	2
Deltagere	2
Lokalisering og topografi.....	3
Indmåling	5
Iagttagelsesforhold	6
Metode og beskrivelse	7
Fundtyper og datering	8
Vurdering og evt. fremtidige tiltag	8
Anlægsliste.....	9
Fundliste.....	9
Fotoliste.....	9
Tegningsliste	9

Bilag 1 – Arbejdsfotos på ark. (I alt 5 stk.).

Årsag og evt. sagshistorie

Den foretagne undersøgelse er forårsaget af en privat anlæggelse af en mindre sø af en størrelsesorden på ca. 300m². Søen skal placeres vestligt for ejendommen Pederstræde 12, Erdrup. Det opgravede jordmateriale bliver kørt væk og pålagt/deponeret et område lidt nord for ejendommen på matr. 5k, i hvilket område der tidligere har ligget en dysse. Dette var årsagen til., at museet gerne ville være til stede og undersøge deponeringsområdet med et par såkaldte søgegrøfter når dette passede ind i planlægningsarbejdet. Dette arbejde blev planlagt til efter høst 2008. I første instans fik sagen på museet journalnummeret P-569 og sidenhen SVM 01131-1. Øvrige sagsoplysninger i sagen findes i museets arkiver under sidstnævnte journalnummer.

Deltagere

Ved undersøgelsen deltog ejeren af arealet, der samtidig fungerede som maskinfører, Erling Goldschmidt samt museumsinspektør Henrik Høier, der stod for den arkæologiske del af arbejdet.

Lokalisering og topografi

Lokaliteten findes på 4-cm kort 1412 I NV.

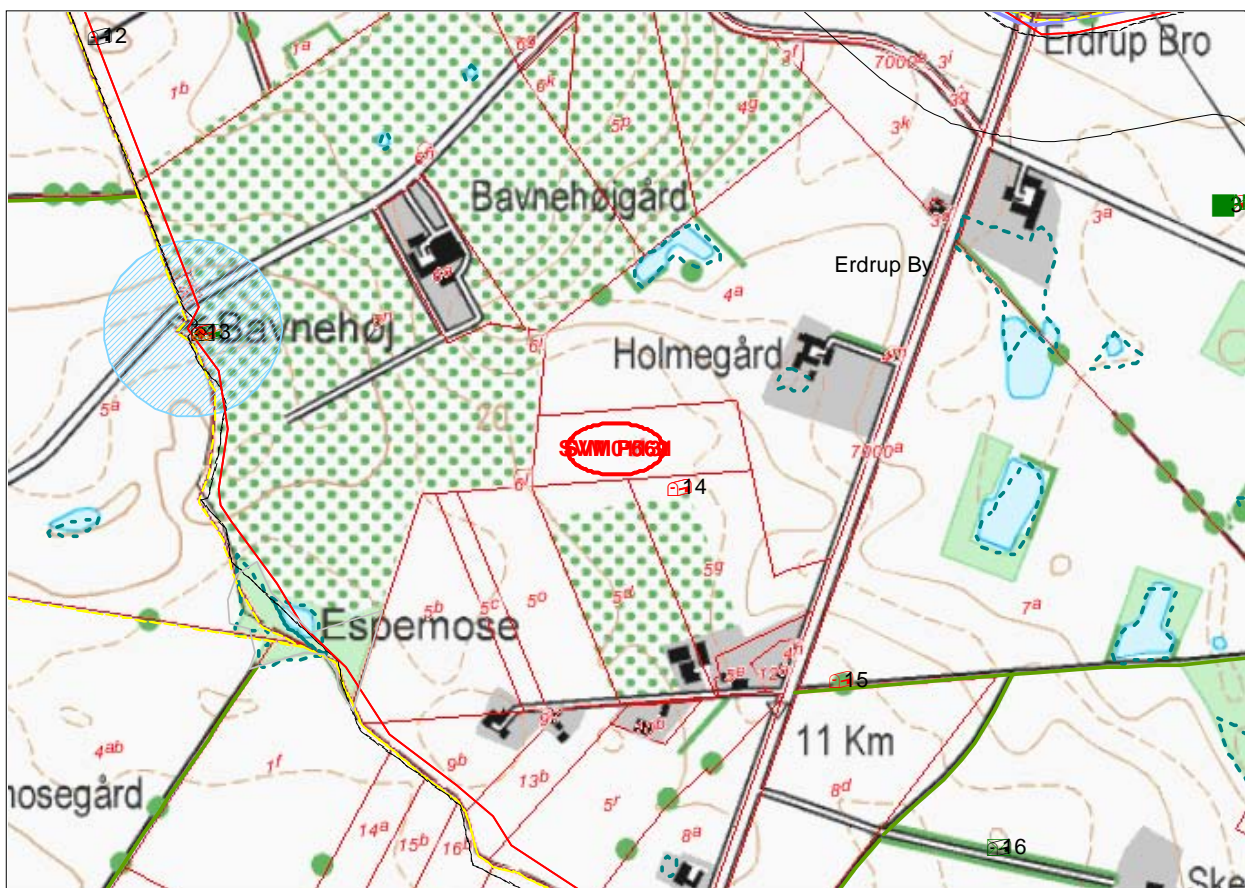
Området er et kuperet morænelandskab der højdemæssigt befinder sig omkring kote 20 meter over D.N.N.

Der er registreret en del både eksisterende og sløjfede gravhøje m.v. i nærområdet, hvor den nærmeste høj i dag er Bavnehøj lidt mod vest for sagsområdet.

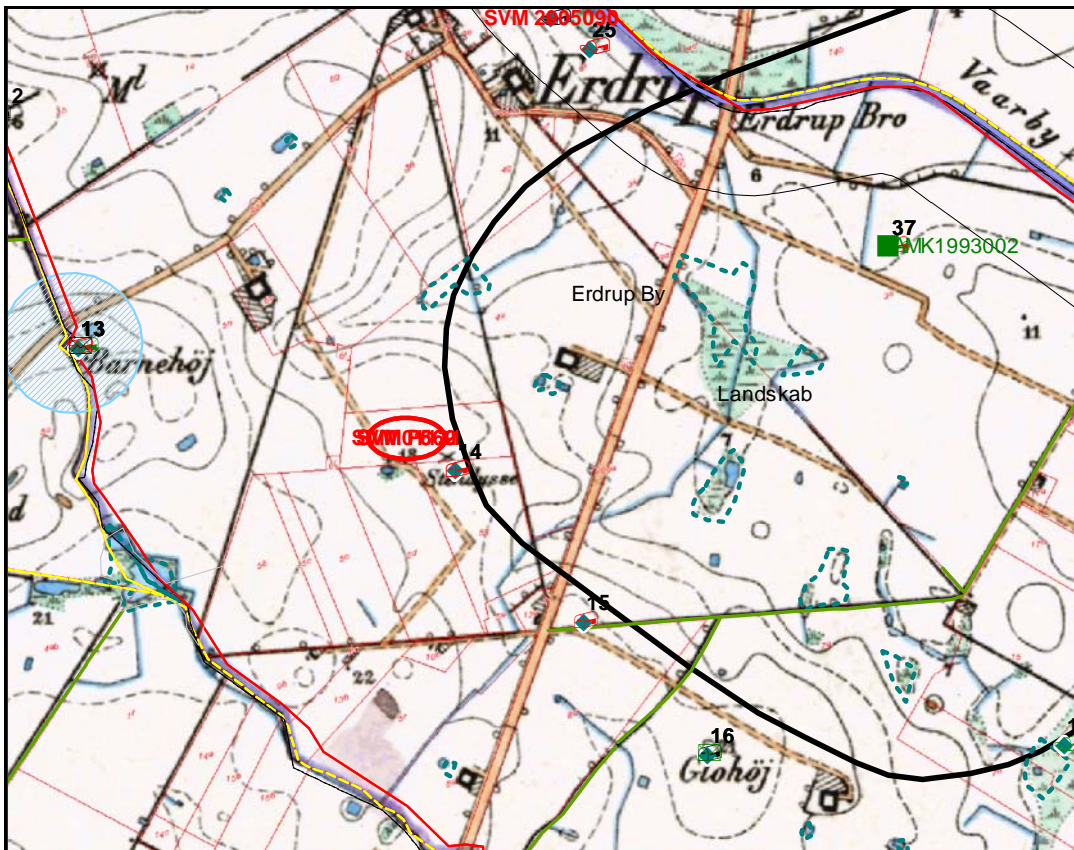
Umiddelbart sydøst for det område, hvor den opgravede jord skal deponeres lå til helt ind i 1900-tallet en stendysse fra den såkaldte Tragtbægerkultur – en underperiode af yngre stenalder/bondestenalder. Det er denne dysses beliggenhed der er markeret med 14 (= 040305-SB14) på kortmaterialet herunder. Om dyssen SB 14 står i berejsterteksten fra 1882, der på dette tidspunkt var 10 meter lang og knap 10 meter bred:

Langdysse. Sidernes Retning omtrent Sydøst-Nordvest, og Nordøst-Sydvest; Længde og Bredde ens, 31'-32'. Randstenene: Sydvestsiden 5 staaende, 1 faldne, Sydøstsiden 1 staaende, 3 faldne, Nordøstsiden 2 staaende, 3 faldne, Nordvestsiden 1 staaende 4 faldne; Randstenene rage indtil 3'3" op af Jorden. - I Midten en Fordybning fyldt med Haandsten og et Par store beskadigede Sten, Rester af den forstyrrede Dysse.

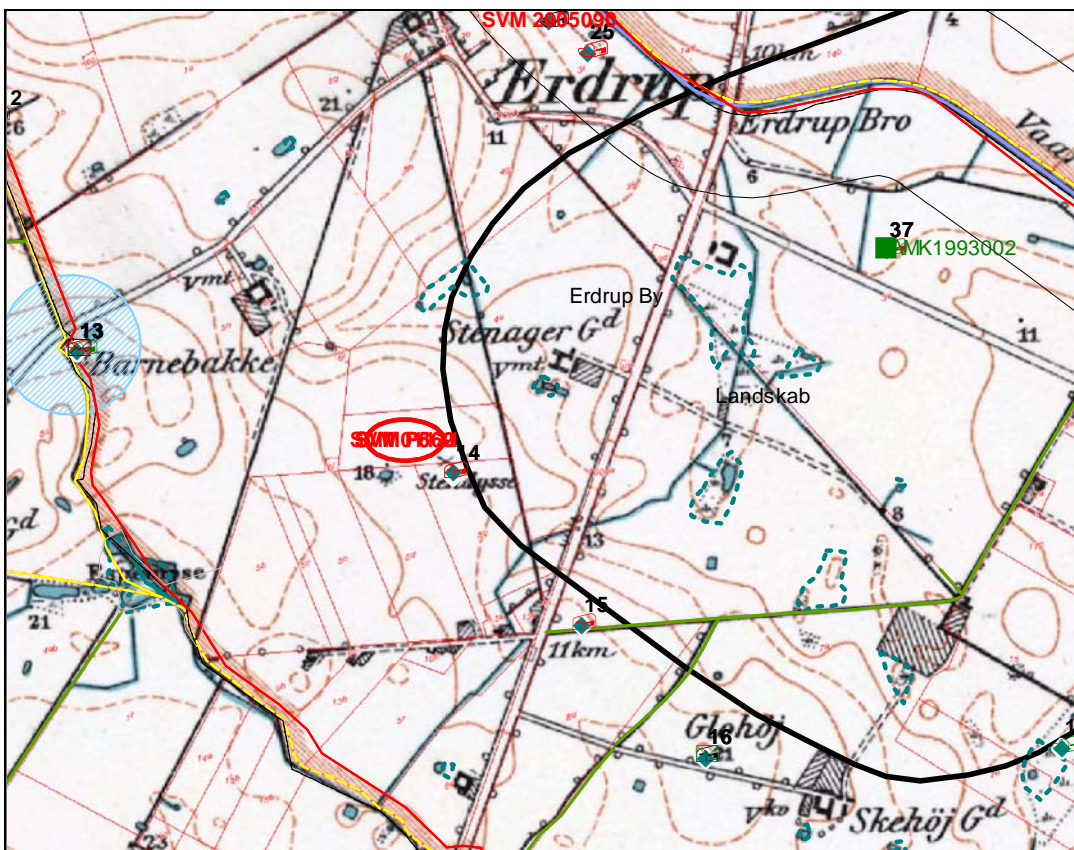
I berejsterteksten fra 1940 står derimod blot det lille, men meget sigende ord: Sløjfet.

Sagsarealet til SVM 01131-1 markeret med rød indramning ca. midt i kortudsnittet over området. Bemærk i øvrigt at **Bavnehøj** kaldes **Barnehøj** og **Barnebakke** på det ældre kortmateriale vist nedenfor. Baggrundskort: kort 25 © KMS.

SVM 01131-1. Sagsområdet indsat på "Det Høje Målebordsblad" fra ca. 1880.

SVM 01131-1. Sagsområdet indsat på "Det Lave Målebordsblad" fra ca. 1920.

Indmåling

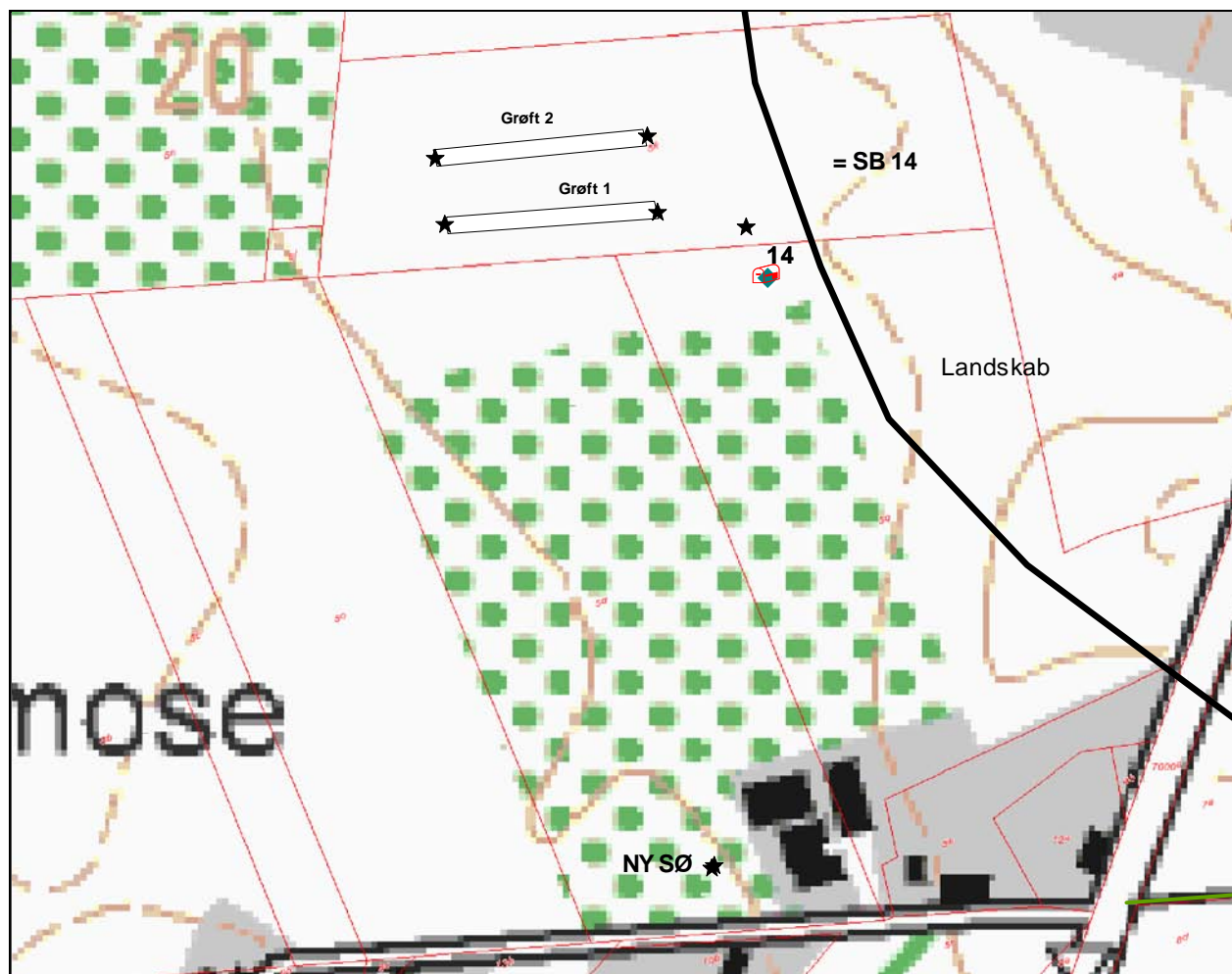
Enderne af de to gravede søgegrøfter blev indmålt med håndholdt GPS og efterfølgende indlagt på kortet over området (målepunkterne 24, 25, 26 og 27 anført på kortet nedenfor).

Tilsvarende blev der foretaget en enkelt indmåling (målepunkt 28) på det sted som Erling Goldschmidt udpegede som det præcise sted for den omtalte sløjfede stendysse (040305-SB14).

Bemærk at dette sted er en anelse nordligere end det gamle afsætningssted for dette Sognebeskrivelsesnummer, dvs. på den anden side af skellet op mod matr. 5k!

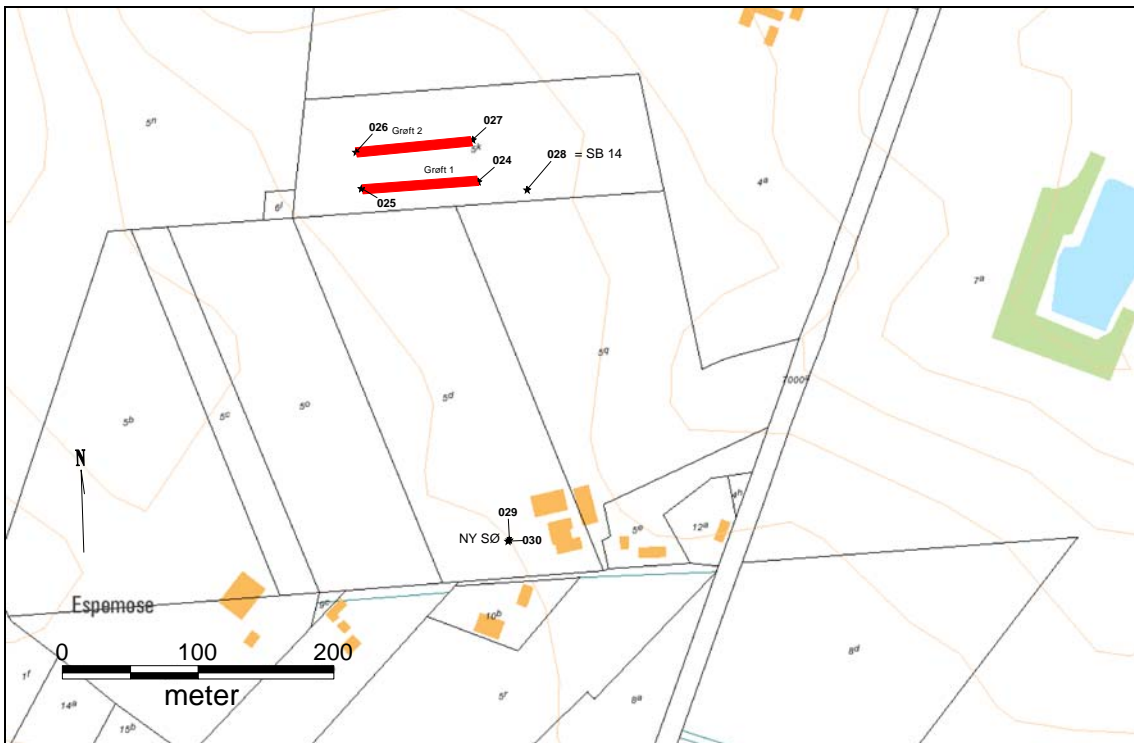
På stedet ud for stuehuset, hvor søen tænkes anlagt indmålte jeg to punkter (punkterne 29 og 30).

Skønt der er en vis usikkerhed med en sådan håndholdt, ser beliggenheden af punkterne faktisk ret præcist ud på kortet nedenfor.

De med håndholdt GPS indmålte punkter indsat på sagsarealet m. sorte stjerner. De to søgegrøfters beliggenhed markeret med sort indramning. . Desuden er der afsat punkter ved dyssetomten SB 14 & området for placeringen af den påtænkte sø.

Baggrundskort 1:25.000 © KMS

De med håndholdt GPS indmålte punkter indsat på sagsarealet m. sorte stjerner. De to søgegrøfters beliggenhed markeret med rød udfyldning. Desuden er der afsat punkter ved dyssetomten SB 14 & området for placeringen af den påtænkte sø (jvf. kortet på forrige side).
Baggrundskort 1:25.000 © KMS

Iagttagelsesforhold

Vejret var på undersøgelsesdagen d. første september skyet sensommervejrl med gode iagttagelsesforhold.

Foto: 01131D03. Terrænet set fra øst. Rendegraveren arbejder ved grøft 2.

Metode og beskrivelse

Ved forundersøgelsen gravede vi med en rende-graver påmonteret en 1,5 meter bred planérskovl (rabatskovl) to ca. øst/vest orienterede søgegrøfter indenfor et ca. 40x100meter afsat område på matr. 5k hvor den fra søområdet opgravede jord skal påføres.

Længst mod vest i den sydlige (grøft 1) registrerede vi en enkelt kogestensgrube på knap én meter i diameter. Derudover kunne vi ikke registrere andre nedgravninger hverken af forhistorisk eller recent karakter i de to grøfter.

Som det fremgår af billedet nedenfor, består undergrunden (råjorden) i dette område af brun sandet grus med enkelte småsten.

Foto: 01131D04. Den fundne kogegrube vestligst i grønft 1. Set fra øst.

Foto: 01131D04. Erling Goldschmidt graver med rendegravere i det grusede og stenede område, hvor søen skal etableres. Set fra øst.

Efter gravningen af de to grøfter gravede vi en kort søgegrøft længere mod syd på stedet, hvor søen skal etableres. Dette område var på undersøgelsesdagen ryddet for bevoksning (piletræer) og fyldt med små træstød og –rødder. Undergrunden i dette område er særdeles stenfyldt og tidligere gennemgrævet i forbindelse med beplantning og stenoptagning m.m. I dette nye ”søområde” registrerede vi ingen spor af arkæologisk interesse.

Fundtyper og datering

Der fremkom ved undersøgelsen intet genstandsmateriale af arkæologisk karakter.

Vurdering og evt. fremtidige tiltag

På baggrund af forundersøgelsens resultater vurderes områderne for jordarbejdet at være uden væsentlige arkæologiske interesser, der kunne berettige til yderligere arkæologiske undersøgelser eller ændringer i det planlagte jordarbejde.

Det skal dog pointeres, at vi er inde på et lokalområde med mange forhistoriske registreringer, hvorfor det også fremover vil være påkrævet at foretage lignende forundersøgelser forud for kommende større jordarbejder

Henrik Høier

Anlægsliste

Der blev kun registreret eet enkelt anlæg – en kogestensgrube med en diameter på knap én meter beliggende helt vestligt i grøft 1. Den sydlige af de to søgegrøfter.

Fundliste

Der fremkom ingen arkæologiske fund ved undersøgelsen.

Fotoliste

Film nr	Opt	Type	Tekst	Fot	Dato
01131D	1	Digital	Terrænet set fra vest. I forgrunden grøft 2.	HH	01-09-2008
01131D	2	Digital	Terrænet set fra øst. Rendegraveren arbejder ved grøft 2.	HH	01-09-2008
01131D	3	Digital	Terrænet set fra øst. Rendegraveren arbejder ved grøft 2.	HH	01-09-2008
01131D	4	Digital	Kogestensgruben beliggende vestligt i grøft 1. Set fra øst.	HH	01-09-2008
01131D	5	Digital	Erling Goldschmidt graver på stedet for den planlagte sø.	HH	01-09-2008

Tegningsliste

De to søgegrøfter blev ikke fladetegnet da de, bortset fra den enlige kogegrube, var ganske sterile.

Bilag 1

01131D01.JPG

01131D02.JPG

01131D03.JPG

01131D04.JPG

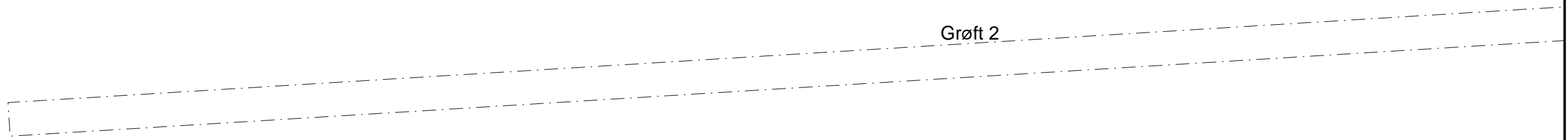

01131D05.JPG

Y: 6132245

X: 455022

Grøft 2

X: 454931

Y: 6132202

Sydvestsjællandss Museum
Arkæologi

Storgade 17, 4180 Sorø
Tlf. 57834063 Fax.

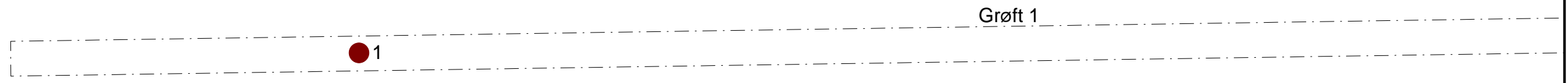
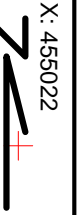

Holmegård V1
GT1

J.Nr. SVM01131-1
Målforshold: 1:200

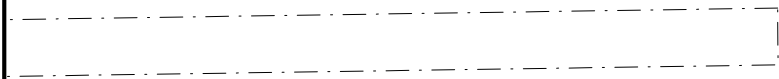
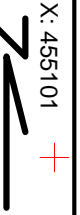
Dato: 26.10.2009 / 11:37:02

Init.: MLB

Sydvestsjællands Museum Arkæologi <small>Storgade 17, 4180 Sorø Tlf. 57834063 Fax.</small>		
Holmegård V1	J.Nr. SVM01131-1	
GT2	Målforhold: 1:200	
Dato: 26.10.2009 / 11:37:55	Init.: MLB	

Y: 6132206

X: 455010

Y: 6132163

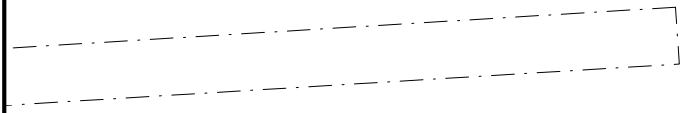

Sydvestsjælland Museum Arkæologi <small>Storgade 17, 4180 Sorø Tlf. 57834063 Fax.</small>		
Holmegård V1	J.Nr. SVM01131-1	
GT4	Målforhold: 1:200	
Dato: 26.10.2009 / 11:39:07	Init.: MLB	

Y: 6132245

X: 455101

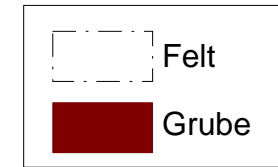
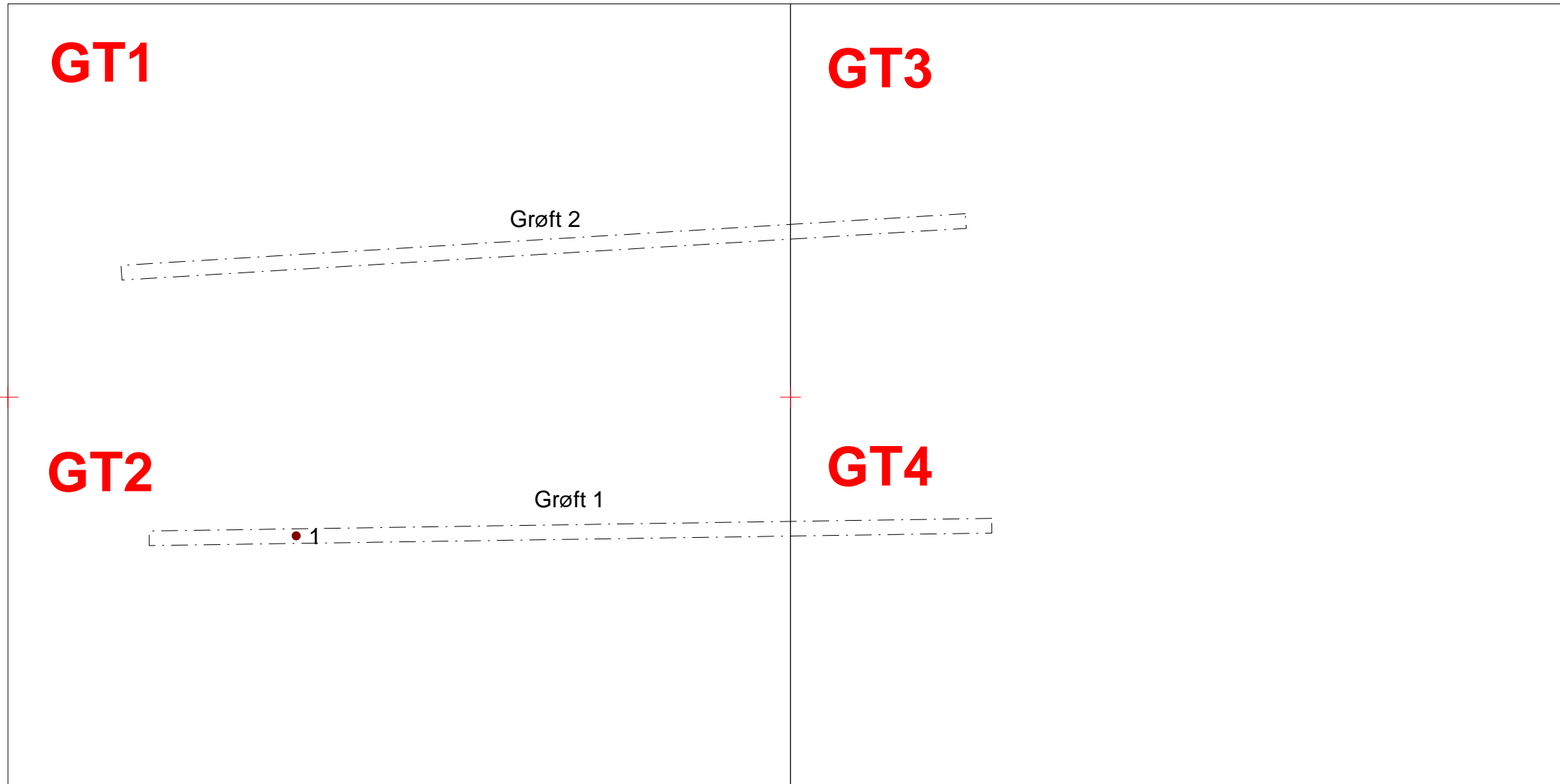
X: 455010

Y: 6132202

Sydvestsjællands Museum Arkæologi <small>Storgade 17, 4180 Sorø Tlf. 57834063 Fax.</small>		
Holmegård V1	J.Nr. SVM01131-1	
GT3	Målforhold: 1:200	
Dato: 26.10.2009 / 11:38:33	Init.: MLB	

SVM01131-1 Oversigtskort med tegnforklaring

0 8 16 24 32 40

Meter